

EEEEEEEEE EEEEEE EEEEEE || अध्याय ५० || EEEEEE EEEEEE EEEEEE

॥ अथ श्रीसार्वांसच्चरीत ॥ अध्याय ५० ॥

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ श्रीकुलदेवतायै नमः ॥
 श्रीसीतारामचंद्राभ्यो नमः ॥ श्रीसदगुरुसार्वांनाथाय नमः ॥ जल्मदाते 'मायतात । हांच्या उपकाराक
 ना अंत । मनीसदेह म्हाका दीत । जल्मलोंना दंत तांच्या पोटांत ॥१॥ जालोना सळ आवयच्या
 पोटांत । जल्मलों ना हातपांयां विरयत । जल्मलों पूर्ण सुपिंड । ना तिरसो लुडबो मोनो
 भेड्डो ॥२॥ जाचे देव पुजता चरण । असो जो उत्तम ब्राह्मणवर्ण । थंय ईश्वरकृपेन अवतीर्ण । जालों हांव पूर्ण
 दैवाचो ॥३॥ जल्माजल्मांत मातापिता । कोट्यानुकोटी जल्म घेतां । पूर्ण ह्वा जल्ममरण 'चुकयता । ताची
 दुर्मिळटाय प्रचंड ॥४॥ जल्म दिता तोय 'पिता । दुसरो जो मूज बांदता । तिसरो जेवणाखाणान पोसता । चवथो
 सोडयता संवसार भंयांतल्यान ॥५॥ जगांत हे सगले एकसमान । पूर्ण कृपाळू सदगुरु वीण । खरो बापूय ना आनीक
 कोण । नवल महिमान आयकात ॥६॥ मातेच्या गर्भात वीर्य पेरता । योनी वरवीं जल्मदाता । हो फकत लोकिकांतलो
 पिता । सदगुरु जल्मदातो अलोकीक ॥७॥ तो वेंचिनासतना विर्याचो कण । नीच योनीमार्गा वीण । निजपुत्राक
 जल्माक हाडून । घेता अनुग्रह पूर्ण करून ॥८॥ नमन त्या जल्ममरण निर्वर्तका । करुणाघना ज्ञानप्रकाशका । वेदगुह्य
 सच्चित्प्रतिपादका । सर्वव्यापका गुरुवर्या ॥९॥ नमस्कार संवसारतम 'दिनकरा । आत्म अनुभव 'संतशेखरा ।
 भक्तचित्तचकोर चंद्रा । कल्पतरुवरा गुरुवर्या ॥१०॥ अगाध गुरुरायाचें महिमान । सांगतना गळटा वाचेचो अभिमान ।

१. आवयबापूय. २. चुकयणारो. ३. बापूय. ४. संवसाराचो काळोख घालोवपी सुर्या. ५. संतश्रेष्ठ.

EEEEEEEEE EEEEEE EEEEEE || श्रीसार्वांसच्चरीत ॥ EEEEEE EEEEEE EEEEEE

बरें आसप मोन्या भशेन । बागोवन मान गुरुचरणीं ॥११॥ आदल्या जलमांत 'अनवच्छिन्न । नासतना कोणूच
 तपःसंपन्न । घडना ताका संतदर्शन । करपी निरसन त्रितापांचे ॥१२॥ परमार्थ मोक्ष वा निजहीत । मेळोवर्चे हो जाचो
 हेत । ताणे जावर्चे संतांचे 'अंकीत । उणे ना ताका कितेंच मागीर ॥१३॥ धन्य धन्य सत्संगती । कितली वर्णुची तिची
 महती । तिका लागून विवेकविरक्ती । परमशांती सद्भक्ताक ॥१४॥ साई फक्त चैतन्यमुर्ती । अव्यक्तूच जे आयले
 'व्यक्तीं । कितली तांची निर्विशय स्थिती । कोण खात्रेन शकत वर्णूक ॥१५॥ भक्त भावार्थी श्रोते प्रेमळ । तांचे
 खातीर तोच 'कनवाळ । प्रेमान सांगता निजचरीत रोसाळ । जें फक्त तांचे 'राऊळ ॥१६॥ पडटकूच जांचो हात
 माथ्यार । वता लयाक पूर्ण अहंकार । सोहंभावाचो चलता गजर । आनंदनिर्भर दृश्यजात ॥१७॥ अगाध कीर्त तांची
 सांगपाक । खंयची शक्त म्हाका पामराक । ताची तोच लागून भक्तप्रेमाक । करता निर्माण पोथी कृपेन ॥१८॥
 लोटांगण त्या साईचरणांक । अभिवंदन श्रोतेजनांक । नमन साधूसंत सज्जनांक । सगल्यांक आलिंगन
 प्रेमाचे ॥१९॥ सहज लिलेन वार्ता सांगीत । जांच्या उदरांत संपूर्ण 'नीत । जाचो अळंकार नित्यशांती । महात्मे
 ध्यान जांचें करतात ॥२०॥ सूर्याची उपमा दिसना रास्त । कारण ताचो जाता अस्त । चंद्र म्हणण्यो जाल्यार तोय
 काळखांत । साई सदैव हो संपूर्ण ॥२१॥ ताचे चरणी हेमाड विनीत । प्रेमान श्रोत्यांक विनवीत । श्रद्धेन ती कथा
 आयकात । जावन जागृत आवडीन ॥२२॥ जमीन बेस बरी नांगरून । बीं जरी दवरलें पेसून । शिंपलिना जर ती
 कृपा पावसान । पीक तें निर्माण जायत कशें ॥२३॥ पडटकूच संतकथा कानांत । पातकां पूर्ण लयाक वतात । पुण्य
 कौमरेता कथा 'श्रवणांत । घेयात लाभ हे पर्वणेचो ॥२४॥ 'सलोकता असल्यो चास्त्रय मुक्ती । नाका थंय आमका

आसक्ती । जडूं दी त्या साईंची निश्चल भक्ती । परम प्राप्ती हीच आमकां ॥२५॥ आमी केन्नाच नात 'बद्द ।
 कसलो आमकां मुक्तीचो संबंद । जावचो संतभक्तीचो उद्बोध । तातुंतूच तें शुद्ध अंतस्कर्ण ॥२६॥ जंय ना हांव-
 तूंपणाची स्फुर्ती । अशी जी कितें 'सहजस्थिती' । आमकां जावची ती अभेदभक्ती । हेंच मागुया साईं कडेन ॥२७॥
 आतां श्रोत्यांक विनंती । वाचपाक घेतना ग्रंथ हातीं । वाच्य वाचन वाचकव्यक्ती । एकात्मस्थिती पळोवची ॥२८॥
 हेमाडपंताक सोडून दिवचो । तो न्हय रचणारो ह्या सच्चरिताचो । फक्त भक्तांच्या निजहिता खातीरचो । निमताक
 कारण एक तो ॥२९॥ शिंपलो सोडल्यार मेलिल्लो भाग्यान । भितरलें मोर्ती तो बसता वगडावन । कितें करचें
 'अश्वत्थोत्पत्ती' । जावचें न्हय उदास सुवार्था खातीर ॥३०॥ हांगा उतरमात्रा परमात्मा । साईं असलो आनीक कोण
 ना । तोच श्राव्य श्रवण श्रोता । हालची न्हय ही एकात्मता ॥३१॥ नाजाल्यार तें न्हय वाचन । आयकुपांत सादर नात
 कान । जंय ना वृत्ती एकतान । वळखता कोण अर्थ बोलांचो ॥३२॥ नमल्याय आयकतना धरात । श्रोत्यांकूय साईंच
 मानात । तरीच सार्थकताय त्या श्रवणांत । अखंड 'अद्वैतताय बाळगात' ॥३३॥ तेन्नाच सगल्यो इंद्रियप्रवृत्ती ।
 साईंरूप जातल्यो निश्चिंती । उदकांत जशी ल्हारांची स्थिती । अशी हे वृत्तीत एकरूपताय ॥३४॥ तरीच ज्ञान्यांक
 परमार्थबोध । फकांडेरांक फकांडां भशेन आनंद । काव्यरसिकांक पद प्रबंध । ग्रंथांत ह्या आनंद सगल्यांक ॥३५॥
 आसूं, आदीं ह्या सच्चरितांत । एकुणचाळिसाव्या अध्यायांत । समर्थ जो उपदेश करीत । एका निजोत्तम
 भक्ताक ॥३६॥ आसतना ते भक्त बाबां सरेन । भगवद्गीता चवथ्या अध्यायांतल्यान । आवर्तन सुखातीच्यान ।
 करताले त्या वेळार ॥३७॥ एके वटेन चरणसेवा करीत । पाठ गुणगुणटाले मुखांत । अशे तेतीस आयले सोंपत ।

१. बांदील. २. 'कावङ्याचे विशेषत्त्वान पिंपळ' - व्यंकटेशस्तोत्र. ३. अद्वैत-एकत्व, जीव आनी ब्रह्म एकच आसात अशे मत.

EEEEEE EEEEEE EEEEEE EEEEEE EEEEEE || अध्याय ५० || EEEEEE EEEEEE EEEEEE EEEEEE
 घेतलो चवतिसावो म्हणपाक ॥३८॥ निश्चल मनान लय लायत । गुणगुणटाले मनांतले मनांत । पूण नासतना
 कळपा सारके जनांत । आसतले खंयच्यान कितें तरी ॥३९॥ चवतिसावो घेतकूच म्हणपाक । दिसले मनांत
 श्रीसाईनाथांक । योग्य वेळ उपदेशाक । दाखोवचो हाका सन्मार्ग ॥४०॥ भक्ताचें त्या नांव नाना । बाबांनी तांकां
 म्हणले तेना । “कितें रे गुणगुणटा नाना । म्हणिना स्पश्ट कित्याक ॥४१॥ पळयतां हांव केन्नाच्यान । गुणगुणटा तूं
 तोंडातल्यान । येना आवाज म्हाका पसून । चल्लां कितें हें अशें लिपोवन” ॥४२॥ मागीर नानांनी सांगले स्पश्ट ।
 करतां हांव गीतेचो पाठ । हेरांक जावची न्हय कटकट । म्हणून पुटपुटां हें मनांतूच ॥४३॥ आसूं हें जाले लोकां
 खातीर । म्हण पळोवया म्हजे खातीर । तुकाच तरी पाठ कळटा जाल्यार । पळोवया नीट म्हणले श्रीसाईनी ॥४४॥
 मागीर ‘तद्विद्वि प्रणिपातेन’ । वहड आवाजान हो श्लोक म्हणून । दाखयलो नानांनी नमस्कार करून । आयकून
 समाधान श्रीसाईंक ॥४५॥ फुडे ह्या श्लोकाचो अर्थ विचारातां । पुर्वाचार्य सांगीत अर्था । यथासांग नानांनीय सांगतां ।
 हालयले मार्थे श्रीसाईनी ॥४६॥ परत नानांक केलो प्रस्न । “उपदेक्ष्यंति ते ज्ञानं” । नाना पळय हो तृतीय चरण ।
 अर्थ ताचो सांग पळोवया ॥४७॥ तातूंतल्या ‘ते’ अक्षरा फाटल्यान । ‘अ’कारार्थी आडखळीक लागून । अज्ञानीपणान
 अर्थ वयवाटीन । पळय जाता जाल्यार उरफाटो ॥४८॥ शंकरानंद ज्ञानेश्वर । आनंदगिरी आनी श्रीधर । मधुसुदन
 आदी भाश्यकार । हाणी अर्थ जो केलो ज्ञानपर ॥४९॥ सगल्यांक तो आसा मान्य । तसोच हांवूय आसां जाणून ।
 पूण मजा जी जाता हट्टाक लागून । वळखून व्यर्थ वगडावची कित्याक ॥५०॥ अशें म्हणून साई कृपाघन ।
 भक्तचक्कोर चातकाक लागून । ‘वर्षले जे बोध अमृतकण । जालां निरूपण ॲआदींच ॥५१॥ पूण हे साईलिलेचे

१. शिंवरले. २. अध्याय ३९ पळोवचो.

EEEEEE EEEEEE EEEEEE EEEEEE EEEEEE || श्रीसाईसच्चरीता || EEEEEE EEEEEE EEEEEE EEEEEE EEEEEE ६८५

वाचक । सगल्यांक ह्या अर्थाचें कवतूक । दिसलेना कितेंचं 'साशंक । उरले अजापीत सगलेच ॥५२॥ आसूं, तांचे समाधान । जातूत जातलें सप्रमाण । असो आनीक लहानसो यत्न । करतां 'अज्ञान' निरसना खातीर ॥५३॥ बाबांक कशें संस्कृत ज्ञान । असो दुबावूय घेवये कोण । संत सदांचं पूर्ण सज्जान । दुबावाचें कारण दुसरेंच आनीक ॥५४॥ अहो 'एकेन ज्ञातेन । सर्वं हि विज्ञातं भवति' प्रमाण । कोणाक ना मान्य हें श्रुतिवचन । तें प्रत्यक्षज्ञान श्रीसाईंक ॥५५॥ जसो हाताच्या तळटाचेर आंवाळो । तसो तांचे खातीर संवसार सगलो । ताका संत कितें वळखून नकळो । सूर्य पसून पर्जळटा आदारान ताच्याच ॥५६॥ जाका हें एक ज्ञान । ताका खंय उरलें अज्ञान । तो सगल्योच विद्या पियेला कोळून । संस्कृत कितें ताचे खातीर ॥५७॥ आसूं, हे 'लिलेचे कांय वाचक । म्हणटाले "नाना अप्रामाणीक"' । तांचो हो स्वता घडयिल्लो अप्रयोजक । हट्ट अज्ञान दाखोवपी ॥५८॥ तांणीच रचलां हें 'थोतांड । हट्टांतल्यान अज्ञानकांड । बेठोच घडयला हो वादवितंड । ज्ञान आपलें मिरोवपाक ॥५९॥ बेठोच हट्ट करून प्रस्थापीत । ज्ञानाच्या जाग्यार अज्ञान काडीत । असो कितें तरी विपरीत । लायताले ते अर्थ 'गीतेचो' ॥६०॥ पळोवंक गेल्यार प्रत्यक्षांत । विचार केल्यार 'मुक्षीमांत । साईंलीला एकुणचाळिसाब्यांत । विसंगती ना कसलीच कथेंत ॥६१॥ आसूं दी कोणाच्योय कितेंय कल्पना । प्रामाणीक वा अप्रामाणीक नाना । मात तांणी केलल्या कथना । पोकळ बडबड म्हणची न्हय ॥६२॥ सोळून नानांचो दुस्वास । वाचकांनी जायनासतना विकारवश । पयस करतकूच नदरेचे दोश । दिसतलें सगलें निर्दोश ॥६३॥ साईंलिला उत्तमोत्तम । अध्याय 'एकोनचत्वारिंशत्तम । वाचले बगर ह्या अध्यायांत निर्माम । जावचो ना असुदाय ॥६४॥ भगवद्गीता श्रीकृष्णमुखांत । 'ज्ञानमुखीं चवथ्या अध्यायांत ।

१. दुबावीत. २. 'श्रीसाईलोला' म्हयनाळ्याचे. ३. लबाडी. ४. बारीकसाणीन. ५. एकुणचाळीस. ६. गती, प्रवेश. ७. 'ज्ञानयज्ञ' नांवाच्या अध्यायांत. ८. श्रीसाईमच्चरीत।

‘चतुर्लिंगशत्तम् श्लोकांतं । अज्ञान घालोवपी प्रवचन ॥६५॥’ तद्विद्धि प्रणिपातेन । परिप्रश्नेन सेवया । उपदेक्ष्यन्ति ते ज्ञानं । ज्ञानिनस्तत्त्वदर्शिनः ॥६६॥ हो तो गीतेचो मूळ श्लोक । तातूंतल्या तिसऱ्या चरणांत । ज्ञानपदा पयर्लीं ‘अवग्रह एक । आयला ‘अज्ञान’ दाखोवपी ॥६७॥ हाडिनासतना दुबाव मनांत । ‘ज्ञान’ पद येता दुबावा विरयत । आसचोना वाद इल्लोय हातूंत । अर्थ तो संग्राह्य सगल्यांक ॥६८॥ ‘ज्ञानादेवा तु कैवल्यं’-श्रुतिवचन । आसा ते सगल्यांक मान्य । तरीय ज्ञानूच तत्वज्ञांक उपदेश्य बंधन । हें गरजेचें ना तांकां ॥६९॥ हांव आत्मो साक्षी निर्मळ । शुद्ध बुद्ध मुक्त केवळ । प्रत्यग्भूत चैतन्य सोज्ज्वल । अद्वयानंद ठामपणान ॥७०॥ पूण न्हय अज्ञान हांव । अज्ञानाचें कार्यूद्य न्हय हांव । ‘अयमात्मा ब्रह्म’ आसा हांव । ‘प्रज्ञानमानंदाचें’ हांव भांडार ॥७१॥ “अहं ब्रह्मास्मि” नित्यस्फुरण । शुद्ध ‘विद्या’ ते हेंच जाण । हांव पापी अभागी दैवहीन । हे वृत्तीची खण ‘अज्ञान’ ॥७२॥ हो मायेच्यो पुर्विलल्यो शक्ती । एकलेच्या पांयांत बंधस्थिती । दुसरे खातीर बंधनिर्मुक्ती । हो जिवा विशीं अनादी ॥७३॥ नामरूपाचो सगलो भ्रम । हो सगलो मायासंभ्रम । अवर्णनीय माया परम । तरपाक मोटें कुस्तार ॥७४॥ कल्पनेचें जें जें स्फुरण । तेंच मायेचें रावपाचें ठिकाण । बद्धमुक्त स्थितीचें जल्मस्थान । कल्पनेतल्यान निश्चीत ॥७५॥ ‘ज्ञानादेवा तु कैवल्यं’ । सामके सत्य हें ‘श्रुतिप्रमेय । पूण जायनासतना पापकर्माचो क्षय । अशक्य उदय ज्ञानाचो ॥७६॥ जाका भिनलें शुद्धज्ञान । त्यागलो ताका संकल्पान । ताका ना मायेचें बंधन । न्हय ती सुवात विकारांक ॥७७॥ शुका भशेन परमगिन्यानी । दुबावान जाली ताचीय हानी । दुबावाक लागून जाता अज्ञानी । जायना निरसन ताचें गुरु

१. चवतीस. २. दुबाव. ३. अर्थर्वेदाचें महावाक्य. ४. ऋग्वेदाचें महावाक्य. ५. यजुर्वेदाचें महावाक्य.

६. अज्ञानाक लागून. ७. विद्येक लागून. ८. श्रुतिसिद्धांत. ९. नाश.

॥श्रीसार्वदेवचरीता॥ ६८७

॥ अध्याय ५० ॥ १८॥ दुबाव ज्ञानांत प्रवेशता । ज्ञानी पसून अभिमानी जाता । आंबिलीच्या थेंब्यान ‘दूद इबाडटा । जाता
॥ नाश दुदाचो ॥१९॥ म्हणून ‘अज्ञान’ कळचे आदीं । ताच्या निरसनान मनशुद्धी । जातकूच प्रगटले ‘ज्ञान’ निरवधी ।
॥ मेळटली समाधी भेदा विरयत ॥२०॥ जाका द्रव्यवैभवध्यान । विशयसेवनांत अतृप्त मन । बायल, भुर्गी हांचे
॥ अखंड चिंतन । ताचें ज्ञान अज्ञानूच ॥२१॥ असो बायल भुरग्यांचो मोहीत । ज्ञानी तरीय वळखना निजहीत ।
॥ म्हणुनूच जे मेरेन भक्ती विरयत । ज्ञान ताचें अज्ञाना भशेनूच ॥२२॥ जीवजात अज्ञानयुक्त । अज्ञानांतल्यान जावन
मुक्त । ज्ञानी आनीक ज्ञान ‘अतीत । जावप तें निश्चीत ब्रह्मरूप ॥२३॥ अज्ञान वतकूच प्रगटा ज्ञान । क्षमाशाली तो
सज्जान । वचना जे मेरेन देहाचो अभिमान । ते मेरेन तो अधीन प्रकृतीचे ॥२४॥ राम कृष्ण अशे जे जे अवतार ।
॥ सनतसनक असले ‘शिश्टप्रवर । तांचे आज्ञेची प्रकृती चाकर । जिणे ‘तदितर भुलयले ॥२५॥ आसतनाय काळजांत
‘सर्वाभुतीं । वळखना कोणूच स्वरूपस्थिती । अशी हे मायेची गूढ स्थिती । आवरणशक्ती अगाध ॥२६॥ तरीय
“हांव कर्तो हांवूच भोक्ता” । सोडले बगर ही खोटी ‘अहंता । मेळना कशीच निजमुक्तता । गेले बगर शरण त्या
काळजांतल्याक ॥२७॥ नित्य-अनित्य वस्तू विवेचन । श्रवण मनन सतत चिंतन । करून जायात शमदम असले
शटक संपन्न । तातुंतूच निर्वर्तन अज्ञानाचें ॥२८॥ सकल जग म्हजे परस भिन्न । हांव तर मर्यादीत ‘परिच्छिन्न । ‘देह
तोच हांव’ हें भान । हेंच शुद्ध अज्ञान ॥२९॥ ज्ञानप्रतिपादक वेदान्तशास्त्र । थंय १०अनुबंध ११चतुश्टय प्रकार । परम
दयाळू भाश्यकार । सांगतात विस्तारान ॥३०॥ ‘अधिकारी’ ‘विषय’ ‘संबंद’ तीन । अनुबंध चवथो म्हणल्यार

१. हांडोभर. २. सतत. ३. सैमांतले सगले जीव. ४. फाटले. ५. श्रेष्ठ. ६. हेर लोक.

७. सगल्यांच्या. ८. अहंकार. ९. मर्यादीत. १०. परस्पर संबंद. ११. चौकडी.

॥ श्रीसार्वामच्चरीता ॥ ६८८

EEEEEE EEEEEE EEEEEE EEEEEE EEEEEE || अध्याय ५० || EEEEEE EEEEEE EEEEEE EEEEEE
 १. ‘प्रयोजन’। प्रयोजनाचें जातकूच विवेचन। कळटा तेना अज्ञाननिवर्तन ॥११॥ जीवब्रह्माची जी ऐक्यताय। तोच
 ह्या वेदान्ताचो मुख्य ‘विशय’। त्या ऐक्य ‘प्रमेयांत जी अज्ञानताय। तिका निवर्तताय तें ‘प्रयोजन’ ॥१२॥ त्या मूळ
 अज्ञानाची निवृत्ती। तीच ती स्वरूप आनंदप्राप्ती। म्हणून करून युक्तीप्रयुक्ती। नाश गरजेचो अज्ञानाचो ॥१३॥ जे
 मेरेन ना भेदाचें निरसन। ते मेरेन ना कोणूच सज्जान। देहाभिमान्यांचें ज्ञान। नांव ताका पूर्ण ‘अज्ञान’ ॥१४॥ म्हणटा
 स्वताक सज्जान। करता अयोग्य कर्म आचरण। जळून वचूं ताचें जागेपण। तो कुंभकर्ण निद्रिस्त ॥१५॥ वेदबाह्य
 जाचें वर्तन। करिना ३वर्णाश्रम परिपालन। ताचे चित्तशुद्धीचें साधन। अज्ञान निरसन हें एक ॥१६॥ सत्वा असल्या
 त्रिगूण प्रकारान। उतरा असल्या विशय नाना विकारान। ४उपस्थांतल्यान आनी जिबेंतल्यान। फसयले ब्रह्मा
 असल्या सगल्यांक ॥१७॥ जगजंगम प्राणिजात। अनादी अज्ञान माया परिवृत्त। राग द्वेष असल्या विकारांनी
 मोहीत। अज्ञानान भरल्यात सगले हे ॥१८॥ अज्ञाना भितर जीव बद्ध। ताचें प्रगटावपाक रूप शुद्ध। अज्ञान काम
 कर्मबंध। संबंद जाय तुटपाक ॥१९॥ दुदान उपाट गळटात ४सड। थंयच घटट दसला गोचीड। पूण ताका रगताची
 आवड। गरज दुदाची ताका कित्याक ॥१००॥ पळयात बेबो आनी ५भंवर। साळीक जांचें दोगांयचें घर। पूण
 म्होंवांत भोंवन्याचो विहार। आहार बेब्याक चिखलाचो ॥१०१॥ फुड्यांत दिसता सांठो ज्ञानाचो। अज्ञाना कडेन
 ६कल मुखांचो। ज्ञानाकूय अज्ञानूच समजता तो। महत्व कितें ताका ज्ञानाचें ॥१०२॥ जातकूच अज्ञानाचें निर्मुलन।
 स्वता प्रगटा ब्रह्मज्ञान। म्हणुनूच अज्ञानाचें प्रतिपादन। आसता गरजेचें सुखातीक ॥१०३॥ पवित्र ब्रह्मज्ञाना भशेन।

१. कारण, निमीत. २. सिद्ध करपाची गजाल. ३. चार वर्ण-चार आश्रम हांचें नेम. ४. जननाचें इंद्रीय. ५. गायेचे पाने. ६. जळू किटटी.
 ७. भोंवरो. ८. आकर्षण.

EEEEEE EEEEEE EEEEEE EEEEEE EEEEEE || श्रीसाईसच्चरीता || EEEEEE EEEEEE EEEEEE EEEEEE ६८९

मेळचेंना त्रिलोकांत सोदल्यार पसून । ताच्याच उपदेशाक उपाट मान । जीण निर्फळ ताचे बगर ॥१०४॥ बुद्द
असल्या अनेकांचो फकांड विशय । ब्रह्म हें आसता अशें कार्य । तरी कसलेंय तरी इंद्रीय । तें हें हयशें
दाखयता ॥१०५॥ ब्रह्मत्व बुद्दी घेता । ‘बुद्धिग्राह्यमर्तीद्रीय’ पळयता । अशें स्मृती आइडून सांगता । तरीय मान्य
ना तें श्रुतीक ॥१०६॥ बुद्द आदींचो आसल्यार उणाव । घेवपाचें कारणूच जालें वाव । मागीर ब्रह्माचो अस्तित्वभाव ।
उरलिना सुवात मानपाक ॥१०७॥ इंद्रियांक जें जें ज्ञात । तितलेंच आसा, हेर नात । सगल्याक हें प्रसिद्द पळयात ।
ब्रह्म केन्नाच आसचें न्हय ॥१०८॥ असो जातलो हाचो अर्थ । पूण तातूत जातलो अनर्थ । सुक्षीमतारतम्य परंपरार्थ ।
बुद्दीय सत् निरंतर ॥१०९॥ जाल्यार जावं तिचोय प्रलय । थेंयसरूय ती रावता सतप्रत्यय । आत्मो विश्वाचें मूळ
निसंशय । अस्तित्वनिश्ट वेलय सगलें ॥११०॥ फातर मारतकूच बुडकुल्याचेर । जाता खापन्यांचो शिंवर । सोंपलो
जरी बुडकुल्याचो आकार । खापन्यो अनुवृत्तिदर्शक ॥१११॥ जरी बुडकुल्याचो विधवंस । अस्तित्वाचो ताच्या
जायना नाश । खापन्यो कारण अनुवृत्तीक । कार्य अस्तित्वाचो अंश ते रितीन ॥११२॥ शुन्यत्वांत जाचें वर्यवसान ।
अशें जायना केन्नाच कार्यप्रविलापन । अस्तित्वनिश्ट लय हें प्रमाण । सत्-प्रत्ययलीन सद्बुद्दी ॥११३॥ सगलीं
तिर्थी, एकवतां पावन । तांचे परस ज्ञान पावन । आसले बगर अशें ब्रह्मज्ञान । भजनपुजन निर्थक ॥११४॥ अज्ञानान
चित्त मलीन । त्या चित्ताचें मलक्षालन । हेसारकी ईशभक्ती नासून । जलमना ज्ञान भक्ती बगर ॥११५॥ म्हणून
पयलीं वळखुवें अज्ञान । ताचो बोध ताचें निरूपण । जातकूच जातलें तब्दंध निरसन । भक्तीच ताचें

१. भगवद्गीता, अ. ६ / २१. २. वाटकूळ. ३. अखेर, अंत. ४. नाश. ५. धुवप. ६. ताच्या बंधाचें।

प्रमाण ॥११६॥ पायाळाच्या दोळ्यांत अंजन । पडटकूच दिसता भूयगत धन । भक्तीचेंय जातकूच तशेच तरेन ।
रोखडोच अज्ञान निरसन ज्ञानोदय ॥११७॥ ज्ञान तेंच स्वरूपप्राप्ती । ताका मूळ अज्ञाननिवृत्ती । घडले बगर ईशभक्ती ।
मायेची शक्ती अनिवार ॥११८॥ ज्ञान अज्ञानाची भेसळ । अज्ञान वेंचून काडचें निखळ । आंशे वेंचून घेवचे तांदूळ ।
घालपाक आदनांत नितळ ॥११९॥ भूतीं सगल्याक भगवंत । ज्ञानयज्ञ आदी उपासनांत । विश्वतोमूख कृष्ण जो
पळयत । जाळटा अज्ञान ज्ञाना खातीर ॥१२०॥ आतां ज्ञानयज्ञाचें स्वरूप । “अहं ब्रह्मास्मि” जंयचें यूप ।
पंचमहाभुतांचो यज्ञमंटप । जीव ईश्वर भेद पशु थंय ॥१२१॥ पांच इंद्रियांचे पंचप्राण । हेंच यज्ञाचें उपचारभरण । मन
बुद्दीच्या कुंडांतल्यान । उज्ज्वल करप ज्ञान अग्नीचें ॥१२२॥ यज्ञ करपी जीव यजमान । ओंपता होमांत तुपरुपी
अज्ञान । आत्म आनंदरसांत निमग्न । घडटा यज्ञ समाप्तीचें न्हाण जिवाक ॥१२३॥ तात्पर्य अज्ञान तुपा वीण ।
प्रगटना केन्नाच ज्ञानहुताशन । जीव ईश्वर भेदाक जाळून । अभेदज्ञान करता प्रगट ॥१२४॥ नितळ आदर्श
मलआच्छादीत । उजो उजवाड धुंवर मिश्रीत । तशें काम क्रोध अभिभूत । अज्ञानान दोळ्यां आड जाल्लें
ज्ञान ॥१२५॥ राहू गिरासता चंद्रबिंबाक । वा शेवाळ जशें उदकाक । तसो स्वयंप्रकाश ज्ञानाक । धांपता कशी ही
माया ॥१२६॥ व्हड व्हडल्या ज्ञात्यांचो हेत । जाता अधोगती जावन भ्रश्ट । उपाय जाणटात तरीय तिगनात ।
आचरण करतात यथेच्छ ॥१२७॥ दोळे आसुनूय कुइडे जातात । संग सोङून निःसंगान वागतात । तेंय बळान
कुसंगाक नाडटात । करतात आचरण येतीश्ट ॥१२८॥ वानप्रस्थ गृहस्थाश्रम घेतात । वर्ज्य तेंच अचूक करतात । जे

१. यशस्तभ. २. ज्ञानामा. ३. बुद्धा. ४१

EEEEEE EEEEEE EEEEEE EEEEEE EEEEEE || अध्याय ५० || EEEEEE EEEEEE EEEEEE EEEEEE
 वस्तूची 'चिल्स घेतात । तीच स्विकारतात प्रीय महणून ॥१२९॥ यत्नान जे पापां चुकयतात । तेय दैवान पापांत
 पडटात । किंते म्हणाचें अशे स्थितीक । ही किंते जात ज्ञान्याची ॥१३०॥ जरी पावलो गिन्यानी जावंक । इत्तिना
 पापाचे सावळेक । तरीय तो कार्याकार्यजतेक । भुलता दिव्याक फुलपाखो कसो ॥१३१॥ पाप करप हें अज्ञान ।
 हाची ताका पूर्ण जाण । पूण हो काम प्रवृत्तीक लागून । पर्वा ताची करिना ॥१३२॥ हें सगलें क्रियाजात । फक्त
 एका कामाचें चेश्टीत । काम सकल अर्थान हेत । तोच तर परिणत क्रोधरुपान ॥१३३॥ कामगतीक जेन्ना विरोध ।
 तेनाच तो काम जाता क्रोध । पावला पावलार हो मोक्षाक विरुद्ध । वृत्ती ही ज्ञानप्रतिबंधक ॥१३४॥ काम क्रोध
 हांचो त्रास । जडिल्लोच आसा ह्या जिवाक । ब्रह्मस्वरूपाक लागीं लागसाराक । ज्ञानाचे पंगतीक राबितो
 हांचो ॥१३५॥ उदक नासतना बुडयतात । उजो नासतना लासतात । शस्त्रां बगर मारतात । दोन्या वीण करतात
 बंधन ॥१३६॥ ताचे मुखार ज्ञानीय तिगनात । ज्ञानियांक पैजेन हारयतात । महाप्रलय करपाची तांक तांच्यात ।
 नकळां ग्रासतात प्राण्यांक ॥१३७॥ चंदनाच्या रुखा मुळांत । जशे काळसर्प कोनालें करतात । तशेच कामक्रोध
 खेळ खेळटात । वयल्यान रेवाडो ज्ञानगर्भाक ॥१३८॥ इंद्रियां बुद्दी आनी मन । हीं त्या कामाचें 'आयतन । तांकां
 लागून जिवाचें ज्ञान । धांपून मोहन घालता ताका ॥१३९॥ तुमकां जर जाय चंदन । करात त्या सोरपाचें 'कंदन ।
 कामक्रोधाचें सासून आवरण । मेळोवचें भांडार ज्ञानाचें ॥१४०॥ केले बगर सोरपाचें कंदन । मेळचेंना कोणाक चंदन ।
 कृष्णसोरपाक मारले वीण । मेळचेंना धन पुरिल्लें ॥१४१॥ तशें परतत्व आत्मज्ञान । तें पदरांत पडपाक कारण ।

१. वीट, शिसारी. २. देवूळ, स्थान. ३. कत्तल.

EEEEEE EEEEEE EEEEEE EEEEEE || श्रीसाईसच्चरीता || EEEEEE EEEEEE EEEEEE EEEEEE (६९२)

॥ प्रकृतिजवनिका-निस्सारण । हें एकूच साधन ते खातीर ॥१४२॥ महणून पयलीं इंद्रियनियमन । तातूंत काम,
 क्रोधाचें निर्दलण । जीव कामक्रोधांचे अधीन । अज्ञान धांपणे ज्ञानाक ॥१४३॥ देहा परस इंद्रियां सुक्षीम । तांचे
 परस मन सुक्षीम । मना परस बुद्दी परम सुक्षीम । तिचे परस सुक्षीम परमात्मो ॥१४४॥ सकल संवसारधर्म वर्जीत ।
 अशें हें परात्पर परम सत । तो हो परमात्मा परमहीत । तेंचे अमृत निजरूप ॥१४५॥ शुद्ध बुद्द नित्य मुक्त । तेंचे तत्व
 अभेदस्थीत । तेंचे परमानंदभूत । प्रत्यग्भूत तें चैतन्याक ॥१४६॥ जाका नांव पंचीकरण । तेंचे तें मायास्वरूप दर्शन ।
 अध्यारोप अपवाद एक साधन । जावपाक प्रबोधन ताचें ॥१४७॥ अपंचीकृत पंचमहाभुतांत । पंचतन्मात्रा जांकां
 सांगतात । तत्कार्य प्राणेंद्रियमनोबुद्दीतेंत । ‘सुक्षीम’-शारिताय येता आत्म्याची ॥१४८॥ पळ्यात पंचीकृत पंचभुतांक ।
 थंयच्यान विराट येता उदयाक । त्या आत्म्याच्या ‘स्थूल’ देहाक । ‘विराट’ ज्ञानी म्हणटात ॥१४९॥ स्थूल सुक्षीम
 शरिरांक कारण । फकत स्वस्वरूप अज्ञान । तेंचे ‘साभास’ अव्याकृत जाण । शरीर ‘कारण’ आत्म्याचें ॥१५०॥ हें
 कारणशरीर फांकिवंत । जें चैतन्यप्रतिबिंबयूत । फकत अज्ञानाक कारणभूत । अव्याकृत अव्यक्त जाका
 नांव ॥१५१॥ आत्म्याचें अज्ञान तें हाका कारण । ना निरवयव ना सावयव ना दोनूय जाण । फकत ब्रह्मात्म एकत्व
 ज्ञान । तातुंतूच निरसन ह्या देहाक ॥१५२॥ स्वस्वरूपांत अवस्थान । ताकाच ‘मोक्ष’ अभिधान । आनीक मोक्ष ना
 हाचे वीण । स्वरूप अवस्थान तो मोक्ष ॥१५३॥ फकत ब्रह्मात्म एकत्व ज्ञान । जातकूच जातलें अज्ञान निरसन ।

१. पड्डो. २. पूर्ण नाश. ३. पंचमहाभुतांचे खास मिश्रण. ४. अध्यारोप आनी अपवाद ही वेदान्तशास्त्रांतली एक प्रक्रिया. ‘अध्यारोप’ म्हणल्यार सत्य ब्रह्माचे सुवातेर मिथ्या (फट) जगाचो आरोप करप आनी ‘अपवाद’ म्हणल्यार हो आरोप पुराय फट आसा हें वळखप. ५. भासा सयत. ६. अवयव आशिल्लो. ७. नांव.

॥श्रीसार्वसच्चरीत्॥

महणून अज्ञान समजुपाक जाण । ताचें निरुपण गरजेचें ॥१५४॥ अज्ञानान 'शबल जाले' । तातूतं ब्रह्माक शबलत्व
 आयले । ताका 'सत्' हें नांव दवरले । अशें तें पावले वाच्यत्वाक ॥१५५॥ जरी अतिंद्रीय मूळचें निराले ।
 'बुद्दीग्राह्य' वाचेन केले । तेन्नाच तें मनांत प्रविश्टले । आयले आकाराक उँकारांत ॥१५६॥ ह्या उँकार ब्रह्माचे
 ध्यान । वांगडा करतकूच ईश्वरस्मरण । जाता जाचें देहावसान । जाता सार्थक जल्माचें ॥१५७॥ आसूं, ह्या वाच्य
 ब्रह्मा 'पासाव । अव्यक्ताचो प्रादुर्भाव । अव्यक्ता पसून महत्त्व । जलमता अहंभाव ताच्या पोटांत ॥१५८॥
 पंचतन्मात्रा अहंकारांत । पंचमहाभुतां ताचे भितर । पंचमहाभुतांच्या उदरांत । जलमले जग खात्रेन ॥१५९॥ अज्ञान
 मायारूपदर्शन । तेंच ह्या जगाचें रूपलक्षण । त्या अज्ञानाचें करपाक निरसन । अज्ञानविवेचन गरजेचें ॥१६०॥ भोव
 विशुद्ध आनी निर्मळ । जें ज्ञानस्वरूप केवळ । ताचे परस वेगळे जें तें 'शबल' । येना करपाक भेसल
 दोगांयची ॥१६१॥ लक्ष्य ब्रह्म जाणात निराले । वाच्या परस तें भोव वेगळे । महणून हीं अज्ञानाचीं 'पडळे' । सारचीं
 उपदेश बळान ॥१६२॥ न्हिंदेंत पडटकूच सपन । दोळे नासतना दोळस मन । स्वता पळयता अखील त्रिभुवन । अज्ञान
 कारण ह्या सगल्यांक ॥१६३॥ पळोवंक वता वस्त एक । पूण ती भासता आनीक । सोरोप समजता दोस्येक । रुपें
 शिंपयेच्या पोटांत ॥१६४॥ पळयात सुर्याचें कीर्ण फकत । 'मृगजळ' ताका म्हणटात । पूण हो मायेचो खेल
 फकत । ज्ञानी पसून हतबल ताचे मुखार ॥१६५॥ धरून कोलीत हातांत । वाटकुळे जर घुंडायत । दिसता उज्याच्या
 कांकणा वरी ज्युस्त । ही ख्याती मायेची ॥१६६॥ पळोवंक गेल्यार उजो खरो । अलातचक्राक न थारो । तसोच हो

१. भेसळ. २. परस. ३. कुपां.

॥श्रीसार्वांश्चरीत्॥

EEEEEE EEEEEE EEEEEE EEEEEE EEEEEE || अध्याय ५० || EEEEEE EEEEEE EEEEEE EEEEEE
 माया मोहाचो पसारो । नस्तो करता निर्माण संवसाराक ॥१६७॥ अशा निर्धारान वतकूच भ्रम । संवसार तेन्नाच
 पावता 'उपरम । हांव देह महजी घरकान्न, 'धाम । फुकट सगलो हो परिश्रम ॥१६८॥ पूत पशू असले मायापाश ।
 इहलोकांत गुठलावले 'अशेष । म्हणून घेतात ज्ञानी पंडितेश । सूख ना कुसकुटाचें गांठीक ॥१६९॥ शास्त्रकुशळ
 आनी प्रज्ञावान । ना आपले सारको आनीक कोण । काळजांत आसप हो अभिमान । असमाधानकारक ॥१७०॥
 हेंच माया वा अज्ञान । वा अज्ञान, प्रकृतिप्रधान । सुरवातीक ज्ञानी हांचेंच निरसन । करता, मागीर बिंबता ज्ञान
 मनांत ॥१७१॥ ज्ञान हें तर स्वयंप्रकाश । करचो पडना ताचो उपदेश । अज्ञानाचो जातकूच निरास । प्रगटलो ज्ञान
 उल्हास ॥१७२॥ परम तेजिश्ट कसलेंय रत्न । पङ्गून कोयरांत, मातयेंत दाटून । वतकूच वर्साचीं वर्सा ससून । पडलो
 ताचो विसर ॥१७३॥ कर्मधर्म संयोगान उपरांत । केन्ना तरी लागतकूच हातांत । दिसता शेणलां सगलें तेज । माती
 फातरांचे संगतीन ॥१७४॥ मागीर तें नितळ घांसतकूच । माती पुसून काडटकूच । जाता तेजिश्ट आदले भशेनूच ।
 तशीच अवस्था ज्ञानाची ॥१७५॥ माती मळ हें अज्ञान । तातुंतूच घुसपलां ज्ञान । करतकूच माती, मळाचें निरसन ।
 उजळटलें रत्न आपसूक ॥१७६॥ पाप कर्म विनाशक । नित्य अनित्य वस्तुविवेक । तोच सत्त्वशुद्धिप्रदायक । तोच
 उत्पादक ज्ञानाचो ॥१७७॥ हें जग मायेचो बाजार । खन्यो, नकली वस्तू अपार । खन्यो म्हणून नकली घेवंक
 तयार । अशें गिरायक उपाट थंय ॥१७८॥ तरी वेंच्ची कशी नकली । भल्याभल्यांची बुद्दी थकली । जिच्या
 लक्षणान हाडची 'भुली । ती तेन्ना जाय कल्पाक ॥१७९॥ म्हणुनूच वांगडा लागता पारखी । नकली कित्याक

१. मोक्ष. २. घर. ३. संपूर्ण. ४. मोनेळ.

EEEEEE EEEEEE EEEEEE EEEEEE || श्रीसाईसच्चरीता || EEEEEE EEEEEE EEEEEE EEEEEE (६९५)

दिसता खन्यासारकी । हें 'तो दाखयतलो 'देखादेखी । वतलें अज्ञान तातूंतल्यान ॥१८०॥ अज्ञान वतकूच उरतलें ज्ञान । जातलें आपसुकूच मायेचें निरसन । उरतली तीच सद्वस्तू जाण । नाका प्रमाण प्रत्यक्षा ॥१८१॥ सोज्ज्वल जरी बुद्दीचे दोळे । कल्पनेच्या काळखान आसतात धांपिल्ले । तो काळोख उपदेशान 'पळे । उरता जें सगलें तें ज्ञान ॥१८२॥ दिसली वाटेर पडिल्ली माळ । जाल्ली तेन्ना सांजवेल । म्हणून भासली जसो 'व्याळ । अज्ञान पडडो कारण ताका ॥१८३॥ बोल्सांतलो गुप्त दीप । पेटटकूच जालो अज्ञानलोप । दिसलें फुड्यांत खरें स्वरूप । सोंपलें सोरोपपण माळेचें ॥१८४॥ म्हणून अज्ञानाचो अपाय । घालोवपाक उपदेश उपाय । ज्ञानी झरोवन 'काय । 'अज्ञान' कितें तें सांगतात ॥१८५॥ आसतना प्रपंचांत वर्तमान । प्रसंगार नशिबान जें 'आपन । तें भूतकार्य 'अज्ञानजन्य । पयलीं हें ज्ञान गरजेचें ॥१८६॥ 'सत्य ज्ञानमनंतं ब्रह्म' । अज्ञान, माया सगले भ्रम । तांचो जेन्ना जातलो 'उपरम । तेन्नाच संभ्रम ज्ञानाचो ॥१८७॥ जाचो गेलोना देहाभिमान । कोण म्हणीत ताका सज्जान । अभिमानाचें अधिस्थान । ताका नांव अज्ञान साक्षात ॥१८८॥ जाका म्हणटात मायेचो हुंवार । जातूंत हें जगत 'चूर । तो हो दिसपी भूल संवसर । बुन्याद ताची अज्ञान ॥१८९॥ अज्ञानांतल्यान हाचो 'उद्भव । 'अज्ञानजनीत हाचें वैभव । एकत्वांत जो अनेकत्वभाव । ताचो ठाव अज्ञान ॥१९०॥ मातसो उजवाड अंधूक काळोख । वाटेर आसता दोर एक । भासता तो सोरोप पळोवप्याक । दिसता भिरांत प्रचंड ॥१९१॥ सोरेपाचो भास फकत अज्ञान । त्या अज्ञानान धांपलें ज्ञान ।

१. सदागर. २. फुड्यांतल्या फुड्यांत. ३. पळटा. ४. सोरोपे. ५. कूड. ६. संकश्ट. ७. उत्पन्न करपी. ८. अखेर.

९. गर्क, १०. जल्म, ११. निर्माण जाल्ले.

॥श्रीसार्वामच्चरीता॥

EEEEEEEEE EEEEEE EEEEEE || अध्याय ५० || EEEEEE EEEEEE EEEEEE

जाले बगर हें अज्ञान निरसन । मन जायना निर्भर ॥१९२॥ कोणाक भासता माळ फुलांची । कोणाक दिसता 'बडी
कशी । सारांश ही खेळी सगली भासाची । तरा अनेक भ्रमाच्यो ॥१९३॥ फकत आगमवचना प्रमाण । जो
'आस्तिक्यश्रद्धानुकार । ताकाच ब्रह्मज्ञान अधिकार । नास्तीक जलमाजलमांत नकळोच ॥१९४॥ विश्व हें
'विपरितदर्शियांक भ्रम । तांचो सोंपना जलमरण क्रम । ब्रह्मतत्व ताका जें दुर्गम । तें सामकें सुगम
अधिकाच्याक ॥१९५॥ हांगा उपेगाक येना प्रवचन । वा अनेक वेदस्वीकरण । वा ना 'मेधा ग्रंथ अर्थ धारण । ग्रंथ
अवलोकन 'बहुश्रुतताय ॥१९६॥ उतरांतल्यान जातलें उतरज्ञान । तातूंतल्यान कितलें जातलें वस्तूविज्ञान ।
बुद्दीअतिविवेकसंपन्न । वस्तू ना तिचे अधीन केन्नाच ॥१९७॥ श्रुतींनी बांदली वहड 'हांव । पूण मेळनासतना
वस्तूचो थाव । परततकूच अशें वस्तूचें वैभव । खुंटली धांव जाणविकायेची ॥१९८॥ 'घडदर्शनां असमर्थ जालीं ।
अजून मेरेन वादांनीच रावलीं । आत्मवस्तू जाग्यारूच उरली । कळिला उतरांक केन्नाच ॥१९९॥ जाले वहड
उतरांचे पंडीत । वस्तुसुर्या मुखार 'खद्योत । एकदां जातकूच वस्तू प्राप्त । अस्तता जाळ सक्कल उतरांचे ॥२००॥
काळखे रातीं जगांत । क्रिया चलतात दिव्याच्या उजवाडांत । पूण त्याच दिव्याक उपेक्षितात । जेन्ना जाता

१. हे सगले त्या मंद उजवाडांतले नदरेचे भास. २. वेदशास्त्राच्या वचनाक धरून जो आस्तीक बुद्दी धारण करता. ३. उलट, म्हणल्यार अयथार्थ नदरेन
पळोवपी लोकांक चराचर विश्व हें विश्वरूपान दिसता हो ताचो भ्रम आसा (प्रत्यक्षांत तत्वदर्शी, यथार्थदर्शी लोकांक 'विश्व न्हय जाल्यार विश्वात्मो' दिसता)
४. अज्ञानी म्हणल्यार विपरीत ज्ञानी लोकांक. ५. बुद्दीची खरसाण. ६. अनेक गजालींची थोडी थोडी म्हायती आशिललो. ७. उत्कट इत्सा. ८. सांख्य,
योग, न्याय, वैशेषिक, मिमांसा आनी वेदांत हे तत्वज्ञानाचे स मुखेल फांटे. ९. काजुलो.

EEEEEEEEE EEEEEE EEEEEE || श्रीसाईसच्चरीता || EEEEEE EEEEEE EEEEEE EEEEEE

EEEEEEEEEEEEEEEEEI॥ अध्याय ५० ॥ EEEEEE EEEEEE EEEEEE EEEEEE EEEEEE
ए फांतोड ॥२०१॥ तरी जें नह्य वाचेचो विशय । जातलें कशें तरी उपदेश्य । म्हणून अज्ञाननिरसन ध्येय । आसचें
ए आख्येय वक्त्याक ॥२०२॥ एक अस्तित्वबुद्ध्या उपासन । तातुंतूच आत्मो जावन प्रसन्न । करता निजतत्वभाव-
ए प्रकाशन । जाता ^३उपलभ्यमान उपासकांक ॥२०३॥ आत्म्याच्या जाग्यार परमात्मध्यान । दोगांय भितर अभेद
ए अनुसंधान । अशें करतकूच उपासन । आत्मोच प्रसन्न उपासकाक ॥२०४॥ ताका ना हेर साधन । तितल्यानूच
ए जावचें पडटा प्रसन्न । साधक पळोवन ^३आत्मप्रवण । आत्मोच करता कृपा ताचेर ॥२०५॥ जातकूच ग्रंथाचो विशय
ए समाप्त । वक्ते श्रोत्यांक सदांच प्रार्थितात । आयकलें म्हणून माफी मागतात । ही शिश्ट रीत सगल्याक ॥२०६॥ तशें
ए नह्य ह्या सच्चरितांत । कर्तृत्व इल्लेंय ना म्हजें हातूंत । स्वता साईंच निजकथा बरयतात । दिवन लिखणी म्हज्या
ए हातांत ॥२०७॥ म्हणून नह्य हांव ग्रंथकार । हांगा ना कोणूच थकणारो म्हजे खातीर । श्रोत्यांक म्हणटकूच क्षमा
ए कर । आदल्टा कर्तुत्व माथ्यार ॥२०८॥ म्हाका ना हांगा भुशण । वा तेंकना आंगाक दुशण । जंय साईंच रचणारो
ए आपूण । विशय पूर्ण हो ताचोच ॥२०९॥ घेवन साईंचें अनुज्ञापन । केलें तांणी जशें कथन । तशें तशें केलें
ए लिखाण । अज्ञान विवेचन आयकुपा खातीर ॥२१०॥ प्रगट करपाक निजवैभव । आपलो प्रताप आपलो गौरव ।
ए रिगून म्हजे भितर स्वयंमेव । विशय अर्थ सांगतलो गुरुदेव ॥२११॥ दितलो जो ह्या ग्रंथाक दुशण । वा ताचें मानता
ए जो भुशण । ते दोगूय म्हाका वंदनीय पूर्ण । निजनारायण स्वरूप ॥२१२॥ भक्ताच्या परमहिताक । स्वता रचून
ए आपल्या चरिताक । हेमाडाच्या धरून हाताक । कथा बरयतात श्रीसाई ॥२१३॥ जाचो ^३शरिपरिग्रह । फक्त
ए १. प्राप्त जावपा सारके. २. आसक्त. ३. दान.
EEEEEEEEEEEEEEEEE || श्रीसाईसच्चरीता || EEEEEE EEEEEE EEEEEE EEEEEE EEEEEE (६१८)

EEEEEEEEEEEEEEEEE || अध्याय ५० || EEEEEEEEEEEEEE
करपाक लोक अनुग्रह । खंडण करपाक दुबाव दुराग्रह । लोक संग्रह राखपाक ॥२१४॥ म्हणून हेमाड तांचे चरणीं ।
अनन्यभावान येता लोटांगणीं । फुडल्या रोसाळ कथांच्या श्रवणीं । जावचें श्रोत्यांनी सावचीत ॥२१५॥ संतसज्जनांनो
तुमच्या आशिर्वादान । रचिल्लो भक्त हेमाडपंतान । जय अणकारीत श्रीसाईसच्चरितांतल्यान । अज्ञान निरसनं
नांवाचो हो पन्नासावो अध्याय सोंपता हांगाच ॥

॥ श्रीसद्गुरुसाईनाथार्पणमस्तु ॥ शुभं भवतु ॥

○ ○ ○

EEEEEEEEEEEEEEEEE || श्रीसाईसच्चरीता || EEEEEEEEEEEEEE (६१९)